

STAPPENPLAN MELDCODE NOORDERKOMPAS 2019

Hoe te handelen bij signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Preventief:

- Het eerste uitgangspunt is dat werknemers en onderaannemers in alle gevallen open communiceren/overleggen met en terugkoppelen aan Philippine Tjalma, zeker bij situaties waarin sprake is van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Medewerkers van Noorderkompas bouwen aan een vertrouwensband met gezinsleden, waarin ook zorgelijke signalen kunnen worden besproken.
- Medewerkers van Noorderkompas kunnen, in gezinnen waarover zorgen zijn, ook samen in het systeem werken.
- Bij de start wordt helder in kaart gebracht wat de zorgen en krachten van het gezinssysteem zijn.
- Basis van de behandeling is, het bespreken van de interactiepatronen tussen gezinsleden: Wat doen/zeggen gezinsleden? Hoe reageren gezinsleden op elkaar? Hoe komt dat bij de ander over? Welk effect heeft dat op de ontwikkeling van het kind.
- (Fysiek) geweld wordt besproken vanuit het uitgangspunt, dat geweld een uiting is van machteloosheid en het uitgangspunt en het vertrouwen dat de gezinsleden dit anders willen.

Stap 1 Breng de signalen in kaart

Als een professional van Noorderkompas signalen opvangt van een zorgelijke situatie, gaat hij/zij deze signalen in kaart brengen en intern bespreken in het werkoverleg. De professional kan daarbij gebruik maken van een risicotaxatie-instrument, te weten LIRIK: [https://www.nji.nl/nl/Methodieken/Licht-Instrument-Risicotaxatie-Kindveiligheid-\(LIRIK\)](https://www.nji.nl/nl/Methodieken/Licht-Instrument-Risicotaxatie-Kindveiligheid-(LIRIK))

Registreer in het dossier. Vermeld de bronnen. Maak helder onderscheid tussen feiten en veronderstellingen of hypothesen.

Stap 2 Consulteer collega's en eventueel Veilig Thuis

De professional legt op basis van anonieme cliëntgegevens, de casus voor aan de regievoerder (MABastianen) of aan een collega-hulpverlener, intern, dan wel extern, en/of de casus wordt ter advies voorgelegd aan Veilig Thuis (**050-5239239 – voor professionals**) Doel: zorgvuldige duiding van de signalen en afweging van vervolgstappen.

Registreer in het dossier. Wie is er geconsulteerd? Wat worden de vervolgstappen? Wat zijn de argumenten daarvoor?

De rol van de aandachtsfunctionaris

Een meldcode moet voor de eigen organisatie of praktijk duidelijk maken, welke functionarissen kunnen worden geraadpleegd voor advies en ondersteuning bij het zetten van de stappen. In ieder geval wordt de situatie door werknemers en onderaannemers met Philippine Tjalma besproken. MABastianen kan als regievoerder voor Noorderkompas geraadpleegd worden. Een aandachtsfunctionaris is op grond van de Wet verplichte meldcode niet verplicht. (Bron: basisdocument – Het afwegingskader in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling/Ministerie volksgezondheid, welzijn en sport)

Stap 3 Voer een gesprek met de

Zorgen en signalen worden snel met de ouders/opvoeders en zo nodig met andere betrokkenen en gezinsleden besproken. De professional vertelt ook dat hij/zij de verantwoordelijkheid wil delen met andere betrokken hulpverleners rond het gezin én dat hij/zij een risicosignalering gaat doen in de verwijsindex Zorg voor Jeugd. In Groningen werkt momenteel de verwijsindex Zorg voor jeugd niet naar behoren. Medewerkers van Noorderkompas gaan zelf actief op zoek naar andere professionals

ouders/ opvoeders

die bij het kind of gezinssysteem betrokken zijn.

Registreer in het dossier. Welke signalen zijn benoemd en wat is de reactie van de ouders/opvoeders? Wat is de volgende stap (beargumenteer waarom)? Welke andere betrokken hulpverleners zijn op de hoogte?

Stap 4 Weeg de verkregen informatie op basis van het afwegings- kader

Op basis van de verkregen informatie, het ingewonnen advies en het gesprek met de ouders/opvoeders weeg je het risico, de aard en de ernst van het huiselijk geweld en/of de kindermishandeling persoonlijk, alsmede tijdens een intern werkoverleg.

Afweging 1:

Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier.

Ja: Ga verder met afweging 2.

Afweging 2:

Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in, dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

Nee: Ga verder met afweging 3.

Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

Professionele norm: Het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is de norm in ALLE gevallen waarbij sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.

Registreer in het dossier het afwegingsproces tot nu toe. Benoem de keuzes en argumenten daarvoor.

Noorderkompas maakt gebruik van het afwegingskader zoals beschreven in de nieuwe meldcode geldig vanaf 1 januari 2019.

(Bron: basisdocument – Het afwegingskader in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling/Ministerie volksgezondheid, welzijn en sport)

Stap 5 Beslissen en uitvoeren van het besluit, dat uit het afwegings- kader voort komt.

Benoem nogmaals de keuzes en de argumenten uit stap 1 en 2 van het afwegingsproces, en stel de navolgende vragen:

- Is melden noodzakelijk?
- Is hulp bieden/organiseren (ook) mogelijk?

Ga verder met de afwegingen 3 tot en met 5 en maak een beslissing (na intern overleg en overleg met andere betrokken hulpverleners rond het gezin).

Afweging 3

Ben ik in staat effectieve (passende) hulp te bieden of te organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

Nee: Melden bij Veilig Thuis

Ja: Ga verder met afweging 4. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

Professionele norm: Het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is een norm in alle niet-acuut onveilige en niet structureel onveilige situaties, waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en/of zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld of kindermishandeling.

Afweging 4

Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

Nee: Melden bij Veilig Thuis.

Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen

Professionele norm: Het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is een norm indien een beroepskracht hulp biedt of organiseert om een cliënt te beschermen tegen (het risico op)

huiselijk geweld of kindermishandeling en de betrokkenen de hulp niet aanvaarden of niet bereid of in staat zijn zich in te zetten om herhaling te voorkomen.

Afweging 5

Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van (duurzame) veiligheid en/of het herstel van alle betrokkenen?

Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis

Ja: Hulp afsluiten met afspraken over eventuele toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Professionele norm: Het melden van een (vermoeden van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling is een norm indien een beroepskracht hulp biedt of organiseert en het (risico op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling blijkt niet te stoppen of de onveilige situatie herhaalt zich

Voer het besluit uit.

Registreer in het dossier het gehele afwegingsproces. Benoem de keuzes en argumenten daarvoor.

Noorderkompas maakt gebruik van het afwegingskader zoals beschreven in de nieuwe meldcode geldig vanaf 1 januari 2019.

(Bron: basisdocument – Het afwegingskader in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling/Ministerie volksgezondheid, welzijn en sport)

Doel van de nieuwe meldcode:

Het is van belang dat situaties van acute en/of structurele onveiligheid altijd bij Veilig Thuis gemeld worden, zodat Veilig Thuis signalen over een langere periode van tijd en vanuit verschillende bronnen bij elkaar kan brengen. En zodat Veilig Thuis snel(ler) signaleert wanneer opnieuw sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en passende, toereikende hulp kan worden ingezet om structurele patronen van geweld te doorbreken.

Een belangrijk verschil is: niet óf melden óf hulp bieden/organiseren, maar én melden én hulp bieden/organiseren

Het afwegingskader in stap 4 en 5 van de meldcode is hierop gericht. Veilig Thuis beoordeelt bij elke melding (door middel van triage) welke wijze van afhandelen gewenst is. Veilig Thuis start dus niet per definitie een onderzoek. Het doen van een melding bij Veilig Thuis betekent ook niet dat Veilig Thuis de hulpverlening overneemt. Per casus bekijkt Veilig Thuis wat er nodig is om de veiligheid te herstellen en welke hulpverlening nodig is. Hierbij overlegt Veilig Thuis altijd met de beroepskracht die een melding doet.

Dilemma's en vragen:

- Wat is precies het verschil tussen structurele en acute onveiligheid? Moet je bij acute onveiligheid niet direct de politie, 112, of andere crisishulpdiensten inzetten (24/7 bereikbaarheid)?
- Wanneer is structurele onveiligheid meldenswaardig? Als iets 1 keer per week, 1x per maand of dagelijks gebeurt? (Zeker als het gaat om niet fysieke, maar psychische onveiligheid voor de ontwikkeling van het kind) (zie ook onderzoek in de jeugdzorg tussen 1945 en nu).
- Wat is het effect van een melding bij Veilig Thuis op de vertrouwensrelatie met de cliënt. (én melden, én hulp bieden)

Implementatie:

- 2018 informatie zoeken over de nieuwe meldcode.
- 2019-01-29 Informatie uitwisselen m.b.t. kennis over nieuwe meldcode, documenten uitwisselen.
- 2019 Documenten lezen en meldcode aanpassen.
- 2019-07-09 Bespreken van conceptversie 1 van de nieuwe meldcode.
- 2019-08-21 Versturen van conceptversie 2 aan leden van kwaliteitsgroep.
- 2019-10-15 Praktische invulling van de meldcode met JMeyling (collega-hulpverlener) en MABastianen (regiebehandelaar/supervisor). Hierbij wordt helder dat als Noorderkompas ingezet wordt met als doel om aan veiligheid te werken, je niet ook nog een melding bij Veilig Thuis hoeft te doen. Als de hulp niet toereikend is, of als de veiligheid in het gezinssysteem niet verbeterd, dan is wel melding noodzakelijk. Belangrijk is om helder de startsituatie te omschrijven zodat er een ijkpunt is waaraan je de veiligheid kan worden afgemeten.